

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 205 Лісове господарство
Освітня програма «Лісове господарство»
Рік навчання 3, семестр 1
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 6,0
Мова викладання українська

Лектор дисципліни	к.с.-г.н., доцент Левченко В'ячеслав Володимирович
Контактна інформація лектора (e-mail)	кафедра лісівництва, корпус 1, к. 100, тел. 527-82-82 levchenko@nubip.edu.ua
Сторінка дисципліни в eLearn	https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1497

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Лісовими ресурсами є деревні, технічні, лікарські продукти лісу та корисні властивості лісів, що використовуються для задоволення людських потреб і відтворюються у процесі формування лісових природних комплексів. Лісове господарство поряд із задоволенням потреб населення в деревині має можливість також вирішувати завдання для поліпшення харчування людей, утримання домашніх тварин, задоволення інших потреб за рахунок раціонального використання недеревних ресурсів лісу. Тому необхідно більш повно використовувати лісові кормові угіддя та запаси дикорослих плодово-ягідних і лікарських рослин, а також розширювати бджільництво в умовах лісу і т. п. Метою вивчення дисципліни є формування у студентів теоретичних знань, вмінь та навичок раціонального використання і відновлення недеревних ресурсів лісу. Розглядаються питання пов'язані з лісовими кормовими угіддями, лісовим бджільництвом, заготівлею і переробленням лісових плодів, грибів, лікарських рослин та інших видів недеревної продукції лісу, що має важливе значення для збільшення виробництва високоякісної харчової та лікарської продукції і раціонального використання лісових ресурсів.

Навчальна дисципліна забезпечує формування:

інтегральної компетентності (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

загальних компетентностей (ЗК): знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК 7); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК8); прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК10);

фахових (спеціальних) компетентностей (ФК): здатність застосовувати знання і вміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства (СК1); здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію (СК7); здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів (СК11); екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях (СК12).

Програмні результати навчання (ПРН): володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства (ПРН4); розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності (ПРН5); застосовувати

законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності (ПРН7); інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог (ПРН12); виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших (ПРН14).

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
Модуль 1				
Тема 1. Використання недеревних ресурсів лісу	6/6	Розуміти сучасне значення недеревних ресурсів лісу. Розрізняти загальне та спеціальне використання лісових ресурсів. Знати вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до здійснення побічних лісових користувань, а також науковий внесок вчених-лісівників щодо вивчення питань з недеревних ресурсів лісу	Виконати лабораторну та самостійну роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20
Тема 2. Лісові кормові угіддя	4/4	Знати класифікації природних кормових угідь та лісових трав, біоекологічні та господарські характеристики трав'яних рослин природних кормових угідь. Розрізняти шкідливі та отруйні трав'яні рослини. Вміти регулювати та організовувати випасання худоби у лісі. Знати вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до заготівлі сіна і випасання худоби у лісі. Вміти проводити заготівлю сіна та його облік	Виконати лабораторні роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20
Тема 3. Дикорослі плодово-ягідні рослини лісів України	6/6	Розуміти сучасне значення дикорослих плодово-ягідних рослин для людини. Знати вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до заготівлі дикорослих плодово-ягідних рослин у лісі. Вміти планувати та організовувати збір, заготівлю та переробку дикорослих плодово-ягідних рослин. Знати біоекологічні характеристики та практичне використання дикорослих плодово-ягідних рослин	Виконати лабораторні роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20

Тест 1. Лісові кормові угіддя та дикорослі плодово-ягідні рослини лісів України			Написати тест (з використанням elearn)	40
Модуль 2				
Тема 4. Збір і заготівля їстівних грибів	4/4	Розуміти сучасне значення їстівних грибів для людини. Знати вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до заготівлі грибів у лісі. Вміти планувати та організувати збір, заготівлю та переробку їстівних грибів. Знати біологічні характеристики та практичне використання грибів	Виконати лабораторні роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20
Тема 5. Заготівля лікарської сировини у лісах України	4/4	Розуміти сучасне значення дикорослих лікарських рослин для людини. Знати вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до заготівлі лікарської сировини у лісі. Вміти організувати збір, заготівлю та первинну переробку лікарської сировини. Знати біологічні характеристики та практичне використання дикорослих лікарських рослин	Виконати лабораторні роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20
Тема 6. Лісове бджільництво	6/6	Знати коротку історію розвитку бджільництва. Розрізняти продукти бджільництва. Знати організацію пасік та вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до їх розміщення у лісі, кормову базу бджільництва та шляхи її покращення у лісі	Виконати лабораторну та самостійну роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20
Тест 2. Збір та заготівля грибів, лікарської сировини. Лісове бджільництво			Написати тест (з використанням elearn)	40
Навчальна робота				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із дирекцією інституту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Кияк Г. С. Луківництво. Київ : Вища школа, 1980. 303 с.
2. Практикум з лісівництва :навч. пос. / Свириденко В. Є., Киричок Л. С., Бабіч О. Г., Бондар А.О. Київ : Арістей, 2011. 468 с.
3. Рябчук В. П. Недревна продукція лісу. Львів : Світ, 1996. 312 с.
4. Свириденко В. Є. Побічне користування лісом : навч. посіб. Київ : 2002. 240 с.
5. Телишевский Д. А. Комплексное использование недревесной продукции леса. Москва : Лесная пром-сть, 1986. 261 с.
6. Телишевський Д. А. Гриби, ягідники і лікарські рослини лісів України. Львів : Вид-во Львівського ун-ту, 1972. 152 с.

Допоміжні

1. Дари лісів / Єлін Ю. Я., Зерова М. Я., Лушпа В. І., Шабарова С. І. Київ : «Урожай», 1987. 304 с.
2. ДСТУ 4674:2006. Сіно. Технічні умови. [Чинний від 2007-10-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2008. 16 с. (Національний стандарт України).
3. ДСТУ 4497:2005: Мед натуральний. Технічні умови. [Чинний від 2007-01-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 24 с. (Національний стандарт України).
4. Елин Е. Я., Мещеряков Г. И. Атлас растений-индикаторов лесов Украины. Киев : Урожай, 1973. 288 с.
5. Зерова М. Я. Атлас грибів України. Київ : „Наукова думка”, 1974. 252 с.
6. Зерова М. Я., Єлін Ю. Я., Коз'яков С. М. Гриби: їстівні, умовно-їстівні, неїстівні та отруйні. Київ : Урожай. 1984. 204 с.
7. Катіна З. Ф., Івашин Д. С., Анісімова Н. І. Дикоростучі лікарські рослини УРСР. Київ : Здоров'я, 1965. 310 с.
8. Краснов В. П., Орлов О. О., Ведмідь М. М. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся. Новоград-Волинський : «НОВОГрад», 2009. 488 с.
9. Мигаль А. В., Бокоч В. В. Недревні ресурси : навч. посіб. Ужгород : Вид-во УжНУ "Говерла", 2017. 128 с.
URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/16457/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9C%D0%B8%D0%B3%D0%B0

%D0%BB%D1%8C_%D0%91%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D1%87_2017%281%29.pdf(дата звернення 30.11.2019).

10. Поліщук В. П., Гайдар В. А. Пасіка. Київ : Ділова Україна, 1993. 272 с.

11. Телишевский Д. А., Козак В. Т., Таргонский П. Н. Сбор и заготовка грибов. Москва : Лесн. пром-сть, 1983. 239 с.

Інтернет-джерела

1. Лісовий кодекс України: закон України від 21 січня 1994 №3852-ХІІ (в редакції від 03 липня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення: 12.01.2021).
2. Про затвердження Порядку заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України : постанова КМУ від 23.04.1996 р. №449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-96-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.09.2021).
3. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів : постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. №761 (в редакції від 12 грудня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.01.2021).
4. Про затвердження Правил використання корисних властивостей лісів : наказ Мінагрополітики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1536-12#Text> (дата звернення: 14.09.2021).
5. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи : закон України від 27.02.1991 р. № 791а-ХІІ (в редакції від 27 травня 2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/791%D0%B0-12#Text> (дата звернення: 14.09.2021).